

Aanvulling van de artikelen 2 en 76 van de Luchtvaartwet (Stb. 1958, 47)

BIJLAGEN BIJ DE
MEMORIE VAN ANTWOORD

Nr. 6

ONTWERP-BESLUIT van mei 1971, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 22 januari 1959, Stb. 67, houdende vaststelling van een Regeling Toezicht Luchtvaart, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 7 mei 1968, Stb. 240.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van

Gelet op artikel 76, eerste lid onder e, van de Luchtvaartwet;

De Raad van State gehoord (advies van nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. In de Regeling Toezicht Luchtvaart worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 76, eerste lid, wordt gelezen:

1. Door de Directeur-Generaal worden aanwijzingen gegeven voor het behoud of herstel van de luchtwaardigheid, indien dit op grond van verschijnselen, die zich bij het gebruik van luchtvaartuigen hier te lande of elders hebben voorgedaan, in het belang van de veiligheid of de bestrijding van het geluid noodzakelijk wordt geacht.

B. Artikel 132, eerste lid, wordt gelezen:

1. Onze Minister kan voorschriften geven ten aanzien van
a. de orde en veiligheid op het luchtvaartterrein, en
b. de beperking van de geluidshinder ontstaan door proefdraaien van in luchtvaartuigen gemonteerde motoren op het luchtvaartterrein anders dan bij de uitvoering van een vlucht.

Artikel 2. Dit besluit treedt in werking met ingang van

Onze Minister van Verkeer en Waterstaat is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk met de daarbij behorende Nota van Toelichting in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Gegeven

De Minister van Verkeer en Waterstaat,

ONTWERP-BESLUIT van mei 1971, houdende wijziging van het Luchtverkeersreglement (Stb. 1959, 189), laatstelijk gewijzigd bij besluit van 7 januari 1963, Stb. 27, houdende bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, mede namens Onze Minister van Defensie van

Gelet op artikel 76, eerste lid onder *e*, van de Luchtvaartwet;

De Raad van State gehoord (advies van nr.);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. Artikel 11 van het Luchtverkeersreglement wordt gelezen:

Artikel 11. 1. Met betrekking tot het uitvoeren van vluchten worden door Onze Minister van Verkeer en Waterstaat of, voor wat een militair luchtvaartuig betreft, door Onze Minister van Defensie regelen gesteld ter beperking van de geluidshinder door luchtvaartuigen.

2. Tijdens een vlucht mag niet meer of ander op het aardoppervlak waarneembaar geluid worden voortgebracht dan nodig is bij een normaal gebruik van het luchtvaartuig of bij het uitvoeren van kunstvluchten.

3. Het is verboden een vlucht uit te voeren met een snelheid groter dan de voortplantingssnelheid van het geluid, tenzij

a. ten aanzien van een burgerlijk luchtvaartuig Onze Minister van Verkeer en Waterstaat ontheffing heeft verleend;

b. ten aanzien van een militair luchtvaartuig de door of vanwege Onze Minister van Defensie terzake gestelde regels worden nagekomen.

4. Onze Minister van Verkeer en Waterstaat of, voor wat betreft een militair luchtvaartuig, Onze Minister van Defensie, kan de opstijging of landing van bepaalde luchtvaartuigen op een of meer Nederlandse luchtvaartterreinen geheel of gedu-

rende bepaalde perioden verbieden, of beperken, indien daarbij meer dan een door hem vastgestelde hoeveelheid geluid wordt geproduceerd.

5. Onze Minister van Verkeer en Waterstaat of, voor wat betreft een militair luchtvaartuig, Onze Minister van Defensie, kan geheel of gedeeltelijk ontheffing verlenen van het bepaalde in het tweede lid en de regelen, bedoeld in het eerste lid.

6. De ontheffing als bedoeld in het derde lid onder *a*, kan voor een bepaalde vlucht en voor bepaalde perioden worden verleend. Bij het verzoek om ontheffing moeten gegevens worden overgelegd omtrent de wijze van vluchtuitvoering en de bij het vliegen met een snelheid groter dan de voortplantingssnelheid van het geluid optredende schokgolven.

Artikel 2. Dit besluit treedt in werking met ingang van

Onze Ministers van Verkeer en Waterstaat en van Defensie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk met de daarbij behorende Nota van Toelichting in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,

De Minister van Defensie,

**Interimrapport van de Commissie ter voorbereiding van de
nodige wetsvoorstellen ter bestrijding van
geluidshinder door vliegtuigen**

De Commissie ter voorbereiding van de nodige wetsvoorstellen ter bestrijding van geluidshinder door vliegtuigen werd ingesteld bij beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat van 12 februari 1968, no. Jur/15811.

De commissie wordt opgedragen het onderzoek van de voorstellen tot wetswijziging, vervat in het eindrapport van de Adviescommissie Geluidshinder door Vliegtuigen van 30 juni 1967.

De commissie zal met gebruikmaking van evenbedoeld onderzoek de nodige wetsvoorstellen ter bestrijding van de geluidshinder door vliegtuigen voorbereiden.

De samenstelling van de commissie is als volgt:

Lid en voorzitter:

mr. J. P. Honig, Hoofd Bureau Juridische Zaken van de Rijksluchtvaartdienst van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat;

Leden:

mr. Th. J. Barentsen, Hoofd Afdeling Civielrecht van het Ministerie van Defensie;

mr. C. M. C. Brouéius van Nidek, Hoofdafdeling Wetgevingsbeleid van het Directoraat-Generaal van de Arbeid van het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid;

mr. F. Th. Dijkmeester, burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer, voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten;

mr. J. H. Erasmus, Directie Juridische en Bedrijfsorganisatorische Zaken van het Ministerie van Landbouw en Visserij;

mr. J. A. C. de Jonge, Hoofd Afdeling Bestuursaangelegenheden van de Rijksplanologische Dienst van het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;

mr. C. Mante, luitenant-kolonel, Koninklijke Luchtmacht; mejuffrouw mr. J. van Ommen, Hoofdafdeling Openlucht-recreatie van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk;

mr. R. van Poelje, Hoofdafdeling Milieuhygiëne van het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid;

mr. P. J. Swart, raadadviseur in algemene dienst van het Ministerie van Justitie;

J. J. H. Wolterbeek, adjunct inspecteur van het Ministerie van Financiën;

Secretaris:

mr. J. A. Lamers, referendaris bij de Rijksluchtvaartdienst van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Ingevolge de verstrekte opdracht nam de commissie als punt van uitgang hetgeen de bovengenoemde Adviescommissie Geluidshinder door Vliegtuigen in hoofdstuk XI van haar rapport van 30 juni 1967 inzake wetgevingsmaatregelen adviseert.

Technische maatregelen

In het rapport van 30 juni 1967 worden twee complexen van gewenste wettelijke voorschriften onderscheiden, te weten de aanvulling van de Luchtvaartwet en de Wet op de Ruimtelijke Ordening in verband met de zonering en de aanvulling van de Luchtvaartwet met de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur – en wel de Regeling Toezicht Luchtvaart en het Luchtverkeersreglement – in verband met het treffen van technische maatregelen.

Vanwege het urgente karakter van het vraagstuk van de geluidshinder door vliegtuigen werd geadviseerd aan de technische maatregelen prioriteit te verlenen.

De commissie heeft dit advies gevolgd. In de eerste vergadering, welke plaats vond op 7 maart 1968, werd aan de orde gesteld een ontwerp van wet, houdende aanvulling van artikel 76 van de Luchtvaartwet met daarbij behorende toelichting. In de volgende vergaderingen werden behandeld voorstellen tot wijziging van de artikelen 74, 76 en 132 van de Regeling Toezicht Luchtvaart en artikel 11 van het Luchtverkeersreglement. De ontwerpen zijn met de daarbij behorende toelichting door de Ministerraad geaccepteerd en aan de Raad van State om advies gezonden. Dit advies is inmiddels ontvangen. Een nader rapport aan H. M. de Koningin wordt voorbereid.

Zonering

Na zich van het eerste deel van haar taak te hebben gekweten ging de commissie over tot bestudering van de z.g. zonering rondom luchtvaartterreinen; ook dit volgens de adviezen neergelegd in het rapport van de Adviescommissie Geluidshinder door Vliegtuigen van 30 juni 1967.

In een aantal besprekingen kwam de Commissie tot de hierna volgende conclusies en opinies.

a. Toepassing van de zonering

De commissie is van oordeel, dat de regeling betreffende de zonering niet alleen op burgerlijke luchtvaartterreinen toepasselijk zou moeten zijn, maar ook op militaire luchtvaartterreinen. Ook zou in beginsel geen verschil moeten worden gemaakt tussen bestaande luchtvaartterreinen en nieuw aan te leggen luchtvaartterreinen.

b. Schadevergoeding

Schade zou kunnen ontstaan tengevolge van het instellen van zones, waardoor niet of onder bepaalde voorwaarden in deze gebieden mag worden gebouwd.

Voorts zouden aan bestaande gebouwen, die in een in te stellen zone zouden komen te liggen, bouwtechnische voorzieningen kunnen worden getroffen. Het totale bedrag van deze vergoedingen is op dit ogenblik nog niet te schatten, doch zal wel aanzienlijk zijn.

Gezien het grote belang van deze financiële consequenties van de zonering heeft de commissie dan ook dit aspect in haar beschouwingen betrokken.

c. Aansprakelijke persoon

De commissie kwam tot de conclusie, dat de aansprakelijkheid voor schade binnen de na te noemen zones als gevolg van de daarin toegelaten lawaaibelasting bij voorkeur op de luchthavenexploitant dient te worden gelegd. Die schade is immers het redelijkerwijze te verwachten gevolg van de exploitatie van de luchthaven. Het zou voor degenen die de schade lijden ook zeer onbevredigend zijn indien zij zich voor de vergoeding daarvan zouden moeten wenden tot de luchtvaartmaatschappijen, die van het luchtvaartterrein gebruik maken.

d. Normen

De commissie gaat er daarbij van uit, dat een lawaaibelasting van 45 eenheden in het algemeen toelaatbaar is, zulks overeenkomstig het interimadvies dd. 21 november 1968 van de door de Minister van Verkeer en Waterstaat ingestelde Commissie tot het aangeven van normen voor de toelaatbaarheid van lawaaibelasting door vliegtuigen. De bedoelde eenheden zijn gedefinieerd in het rapport van de Adviescommissie Geluidshinder van juni 1967.

Daarnaast zou een grens aan de lawaaibelasting dienen te worden gesteld voor de mogelijkheid van woonbebouwing.

Deze grens zou bijvoorbeeld op 55 eenheden kunnen worden gesteld.

De genoemde normen zouden moeten worden vastgesteld bij algemene maatregel van bestuur op voordracht van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

e. Zones

Dit zou meebrengen, dat voor ieder luchtvaartterrein als regel twee zones worden vastgesteld, t.w. een zone waarbinnen de lawaai-belasting 55 eenheden of meer mag bedragen en waarin bijgevolg geen woonbebouwing is toegelaten en een zone waarin de lawaai-belasting van 45 tot 55 eenheden mag bedragen. In deze laatste zone zullen aan woningen bouwtechnische voorzieningen moeten worden getroffen.

f. Procedure aanwijzing luchtvaartterreinen en zones

De bepalingen in de Luchtvaartwet betreffende de aanwijzingen van luchtvaartterreinen zijn te beperkt van opzet. Met de invloeden, die een luchtvaartterrein in het bijzonder als gevolg van de geluidshinder op de omwonenden kan hebben, is geen rekening gehouden. Een luchtvaartterrein zal moeten passen in de streek- en bestemmingsplannen. De commissie stelt daarom voor de aanwijzing van een luchtvaartterrein en de uitbreiding van bestaande luchtvaartterreinen te doen geschieden door de Minister van Verkeer en Waterstaat en door de Minister van Defensie, ieder voor zoveel hem aangaat, in overeenstemming met de Minister, belast met de ruimtelijke ordening. De omringende gemeenten zullen in de gelegenheid moeten worden gesteld te worden gehoord. Onder de bescheiden, die bij het voorstel tot aanwijzing moeten worden overgelegd, moeten worden opgenomen een plan voor de aanleg en het gebruik van het luchtvaartterrein, gegevens omtrent de te verwachten geluidshinder door luchtvaartuigen en, indien nodig, de voorgestelde zones.

Er zal regelmatig moeten worden gecontroleerd of de vastgestelde lawaai-belastingsgrenzen niet worden overschreden. De zongrenzen zullen van tijd tot tijd moeten worden herzien.

Met inachtneming van het bovenstaande meent de commissie een aantal wetswijzigingen te moeten voorstellen.

Primair is een wijziging en aanvulling van de Luchtvaartwet noodzakelijk, terwijl daarnaast ook de Wet op de Ruimtelijke Ordening zal moeten worden aangevuld.

Voorgestelde wetswijzigingen

Luchtvaartwet

Aan **artikel 18**, eerste lid, wordt na „Onze Minister” toegevoegd „in overeenstemming met Onze Minister belast met de zorg voor de ruimtelijke ordening”.

Aan **artikel 20**, eerste lid, worden als *d* en *e* toegevoegd:

d. een plan voor de aanleg en gebruik van het luchtvaartterrein;

e. gegevens omtrent te verwachten geluidshinder door luchtvaartuigen.

Artikel 24 wordt gelezen:

Onze Minister beslist vervolgens in overeenstemming met Onze Minister belast met de zorg voor de ruimtelijke ordening omtrent de aanwijzing bij met redenen omklede beschikking.

Artikel 25 wordt gelezen:

1. In de aanwijzing kunnen zones worden vastgesteld, waarbuiten de lawaai-belasting een door Ons op voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde grens niet mag overschrijden.

2. De vaststelling van de zones wordt in de *Nederlandse Staatscourant* bekend gemaakt.

3. De zones worden tenminste eenmaal in de tien jaar herzien.

4. De zones kunnen tussentijds worden gewijzigd.

Het bestaande lid 1 wordt lid 5 en lid 2 wordt lid 6.

Wet op de Ruimtelijke Ordening

In **artikel 37** wordt als zesde lid ingelast:

6. De gemeenteraden zijn verplicht binnen een jaar, te rekenen van de dag van vaststelling van een zone rond een luchtvaartterrein overeenkomstig artikel 25 van de Luchtvaartwet, ter uitwerking daarvan een bestemmingsplan vast te stellen of te herzien. Gedeputeerde Staten kunnen deze termijn eenmaal met ten hoogste één jaar verlengen.

Het bestaande zesde lid wordt zevende lid.

In **artikel 50** wordt achter artikel 37, vijfde lid, gevoegd „en zesde lid”.

Alvorens wetsvoorstellen terzake in te dienen zullen deze door de betrokken instanties moeten worden geëvalueerd op de financiële consequenties.

De bij beschikking van de Minister van Verkeer en Waterstaat op 27 maart 1968 onder nr. Jur/16716 ingestelde Commissie tot het uitbrengen van advies inzake planologische problemen bij de aanleg en uitbreiding van luchtvaartterreinen zal op de basis van 45 z.g. „Kosten”-eenheden een zonering met betrekking tot de luchtvaartterreinen Schiphol, Rotterdam, Zuid-Limburg en Eelde op kaart brengen. Een dergelijke kaart werd evenwel nog niet ontvangen.

De commissie meent er goed aan te doen om, alvorens met uitgewerkte en van een toelichting voorziene wetsvoorstellen te komen, die voor een deel afhankelijk zijn van de resultaten van de andere door de Minister van Verkeer en Waterstaat op het gebied van de geluidshinder door vliegtuigen ingestelde commissies, de bij haar levende gedachten in deze vorm vast te leggen.

's-Gravenhage, 18 maart 1970.

De voorzitter,

Mr. J. P. HONIG.